

Tecken och strängar med och utan Java

Introduktion till tecken

Begrepp: Tecken, kodpunkter, kodningar, ...

Unicode: A till Z... och mer

- Steg 1: Ett tecken (en symbol)

- Odelbar symbol
- Minsta enheten för information

- A B C D

- # " ! ( )

- å ä ö ç õ ë ð ñ ÿ æ Γ ы Ω Α Ж ĩ

- ੲ ੳ ੴ ੵ ੶ ੷ ੸ ੹ ੺ ੻ ੼ ੽ ੾ ੿

- € e ∞ ∫ ℝ *m* ∇ ∫ ∫ ∫ ∴ ≧ ⊛ ☺ ♠ ♦ △

- ॐ ⊕ → ॐ^{D_C3} رِيَال 略 ⊗ ≡ ✨

- Steg 2: En teckenreportoar (*character repertoire*)

- Välj ut en bestämd (men inte *ordnad*)

mängd av tillgängliga tecken

										w	0	M	}	a
p	N	!	o	.	D	b	]	y	8	'	C		L	z
5	h	G	(	V	[	c	v	P	\	U	:	7	m	;
<	4	S	=	2	l	J	_	A	1	%	g	F	~	R
H	+	e	&	d	B	n	s	#	f	{	k		l	*
@	/	i	O	`	W	”	r	>	X	)	6	Q	x	9
u	t	-	K	3	,	T	j	q	E	?	\$	Y	^	Z

Kodad teckenuppsättning

- Steg 3: En kodad teckenuppsättning (*coded character set, CCS*)
  - Varje tecken motsvaras av ett heltal – exempel: **ASCII** från 0 till 127

Dec	Hex	Oct	Chr	Dec	Hex	Oct	HTML	Chr	Dec	Hex	Oct	HTML	Chr	Dec	Hex	Oct	HTML	Chr
0	0	000	NULL	32	20	040	&#032;	Space	64	40	100	&#064;	@	96	60	140	&#096;	`
1	1	001	Start of Header	33	21	041	&#033;	!	65	41	101	&#065;	A	97	61	141	&#097;	a
2	2	002	Start of Text	34	22	042	&#034;	"	66	42	102	&#066;	B	98	62	142	&#098;	b
3	3	003	End of Text	35	23	043	&#035;	#	67	43	103	&#067;	C	99	63	143	&#099;	c
4	4	004	End of Transmission	36	24	044	&#036;	\$	68	44	104	&#068;	D	100	64	144	&#100;	d
5	5	005	Enquiry	37	25	045	&#037;	%	69	45	105	&#069;	E	101	65	145	&#101;	e
6	6	006	Acknowledgment	38	26	046	&#038;	&	70	46	106	&#070;	F	102	66	146	&#102;	f
7	7	007	Bell	39	27	047	&#039;	'	71	47	107	&#071;	G	103	67	147	&#103;	g
8	8	010	Backspace	40	28	050	&#040;	(	72	48	110	&#072;	H	104	68	150	&#104;	h
9	9	011	Horizontal Tab	41	29	051	&#041;	)	73	49	111	&#073;	I	105	69	151	&#105;	i
10	A	012	Line feed	42	2A	052	&#042;	*	74	4A	112	&#074;	J	106	6A	152	&#106;	j
11	B	013	Vertical Tab	43	2B	053	&#043;	+	75	4B	113	&#075;	K	107	6B	153	&#107;	k
12	C	014	Form feed	44	2C	054	&#044;	,	76	4C	114	&#076;	L	108	6C	154	&#108;	l
13	D	015	Carriage return	45	2D	055	&#045;	-	77	4D	115	&#077;	M	109	6D	155	&#109;	m
14	E	016	Shift Out	46	2E	056	&#046;	.	78	4E	116	&#078;	N	110	6E	156	&#110;	n
15	F	017	Shift In	47	2F	057	&#047;	/	79	4F	117	&#079;	O	111	6F	157	&#111;	o
16	10	020	Data Link Escape	48	30	060	&#048;	0	80	50	120	&#080;	P	112	70	160	&#112;	p
17	11	021	Device Control 1	49	31	061	&#049;	1	81	51	121	&#081;	Q	113	71	161	&#113;	q
18	12	022	Device Control 2	50	32	062	&#050;	2	82	52	122	&#082;	R	114	72	162	&#114;	r
19	13	023	Device Control 3	51	33	063	&#051;	3	83	53	123	&#083;	S	115	73	163	&#115;	s
20	14	024	Device Control 4	52	34	064	&#052;	4	84	54	124	&#084;	T	116	74	164	&#116;	t
21	15	025	Negative Ack.	53	35	065	&#053;	5	85	55	125	&#085;	U	117	75	165	&#117;	u
22	16	026	Synchronous idle	54	36	066	&#054;	6	86	56	126	&#086;	V	118	76	166	&#118;	v
23	17	027	End of Trans. Block	55	37	067	&#055;	7	87	57	127	&#087;	W	119	77	167	&#119;	w
24	18	030	Cancel	56	38	070	&#056;	8	88	58	130	&#088;	X	120	78	170	&#120;	x
25	19	031	End of Medium	57	39	071	&#057;	9	89	59	131	&#089;	Y	121	79	171	&#121;	y
26	1A	032	Substitute	58	3A	072	&#058;	:	90	5A	132	&#090;	Z	122	7A	172	&#122;	z
27	1B	033	Escape	59	3B	073	&#059;	;	91	5B	133	&#091;	[	123	7B	173	&#123;	{
28	1C	034	File Separator	60	3C	074	&#060;	<	92	5C	134	&#092;	\	124	7C	174	&#124;	
29	1D	035	Group Separator	61	3D	075	&#061;	=	93	5D	135	&#093;	]	125	7D	175	&#125;	}
30	1E	036	Record Separator	62	3E	076	&#062;	>	94	5E	136	&#094;	^	126	7E	176	&#126;	~
31	1F	037	Unit Separator	63	3F	077	&#063;	?	95	5F	137	&#095;	_	127	7F	177	&#127;	Del

Kodad teckenuppsättning (2)

- Annat exempel: **ISO Latin-x**
  - ISO Latin-1: Adderar 32 kontrolltecken, 96 symboler (västeuropa)
  - ISO Latin-2: Adderar 32 kontrolltecken, 96 symboler (östra/centraleuropa)

	-0	-1	-2	-3	-4	-5	-6	-7	-8	-9	-A	-B	-C	-D	-E	-F	
0-		0001	0002	0003	0004	0005	0006	0007	0008	0009	000A	000B	000C	000D	000E	000F	
1-		0010	0011	0012	0013	0014	0015	0016	0017	0018	0019	001A	001B	001C	001D	001E	001F
2-		!	"	#	\$	%	&	'	(	)	*	+	,	-	.	/	
3-		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	:	;	<	=	>	?
4-		@	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
5-		P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	[	\	]	^	_
6-		`	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
7-		p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	{		}	~	
8-																	
9-																	
A-		¡	¢	£	¤	¥	¦	§	¨	©	ª	«	¬	®	¯		
B-		°	±	²	³	´	µ	¶	·	¸	¹	º	»	¼	½	¾	¿
C-		À	Á	Â	Ã	Ä	Å	Æ	Ç	È	É	Ê	Ë	Ì	Í	Î	Ï
D-		Ð	Ñ	Ò	Ó	Ô	Õ	Ö	×	Ø	Ù	Ú	Û	Ü	Ý	Þ	ß
E-		à	á	â	ã	ä	å	æ	ç	è	é	ê	ë	ì	í	î	ï
F-		ð	ñ	ò	ó	ô	õ	ö	÷	ø	ù	ú	û	ü	ý	þ	ÿ

Kodad teckenuppsättning (3)

- EBCDIC**
(IBM-stordatorer):

EBCDIC Code Page 00037

	-0	-1	-2	-3	-4	-5	-6	-7	-8	-9	-A	-B	-C	-D	-E	-F	
0-	NUL 0000 0	SOH 0001 1	STX 0002 2	ETX 0003 3	SEL 0004 4	HT 0009 5	RNL 0006 6	DEL 007F 7	GE 0008 8	SPS 0009 9	RPT 000B 10	VT 000B 11	FF 000C 12	CR 000D 13	SO 000E 14	SI 000F 15	
	DLE 000A 16	DC1 0001 17	DC2 0002 18	DC3 0003 19	RES ENP 0004 20	NL 0009 21	BS 0006 22	POC 007F 23	CAN 0008 24	EM 0009 25	UBS 000B 26	CU1 000B 27	IFS 000C 28	IGS 000D 29	IRS 000E 30	IUS ITB 000F 31	
8-	∅ 00DB 128	a 0061 129	b 0062 130	c 0063 131	d 0064 132	e 0065 133	f 0066 134	g 0067 135	h 0068 136	i 0069 137							
9-	° 00B0 144	j 006A 145	k 006B 146	l 006C 147	m 006D 148	n 006E 149	o 006F 150	p 0070 151	q 0071 152	r 0072 153							
A-	μ 00B5 160	~ 007E 161	s 0073 162	t 0074 163	u 0075 164	v 0076 165	w 0077 166	x 0078 167	y 0079 168	z 007A 169							
B-	^ 005E 176	£ 00A3 177	¥ 00A5 178	· 00B7 179	© 00A9 180	§ 00A7 181	¶ 00B6 182	¼ 00BC 183	½ 00BD 184	¾ 00BE 185							
C-	{ 007B 192	A 0041 193	B 0042 194	C 0043 195	D 0044 196	E 0045 197	F 0046 198	G 0047 199	H 0048 200	I 0049 201							
D-	} 007D 208	J 004A 209	K 004B 210	L 004C 211	M 004D 212	N 004E 213	O 004F 214	P 0050 215	Q 0051 216	R 0052 217							
E-	\ 005C 224	÷ 00F7 225	S 0053 226	T 0054 227	U 0055 228	V 0056 229	W 0057 230	X 0058 231	Y 0059 232	Z 005A 233							
F-	0 0030 240	1 0031 241	2 0032 242	3 0033 243	4 0034 244	5 0035 245	6 0036 246	7 0037 247	8 0038 248	9 0039 249							

Kodad teckenuppsättning (4)

- Men hur får vi plats med kinesiska tecken, då?

我 wǒ I; me	的 de possessive p.	你 nǐ you	是 shì to be; is	了 le completed	不 bù no; not	们 men men plural p.	这 zhè this	一 yī one; a	他 tā he; him	么 me interrogative p.
子 zǐ child	生 shēng life; raw	时 shí time	样 yàng manner	也 yě also; too	和 hé and	下 xià below; down	真 zhēn really; truly	现 xiàn present	做 zuò to do	大 dà big
觉 jué to feel	太 tài too (much)	该 gāi should	当 dāng to be; just at	经 jīng pass through	妈 mā mum	用 yòng to use	打 dǎ to hit	地 de -ly structural p.	再 zài again; then	因 yīn reason
法 fǎ law	电 diàn electric	间 jiān between; room	哪 nǎ which	西 xī West	己 jǐ oneself	候 hòu to wait; season	次 cì mw. for time	信 xìn letter; to trust	欢 huān joyous	正 zhèng just (right); correct
工 gōng work	许 xǔ to permit	东 dōng East	名 míng name	同 tóng same; similar	长 cháng long; length	亲 qīn parent; relative	种 zhǒng kind	者 zhě one who (is)	嘿 hēi hey	白 bái white; pure
更 gèng more	钱 qián money	马 mǎ horse	思 sī to think; to consider	部 bù section; part	场 chǎng open area	嗯 en approval interjection	计 jì to plan	任 rèn to appoint; office	确 què solid; real	吃 chī to eat
少 shǎo few; little	切 qiē to cut; to slice	失 shī to lose	算 suàn to calculate	性 xìng nature; gender	此 cǐ this; these	必 bì must; will	备 bèi get ready	合 hé to close; together	德 dé virtue; ethics	队 duì team; group

Kodad teckenuppsättning (5)

- Och alla nya emojis?

Kodad teckenuppsättning (6)

- Java 21 använder Unicode 15
  - **1,114,112** kodpunkter, 0_{hex} till $10\text{FFFF}_{\text{hex}}$, **149,186** namngivna tecken!

Code Point Type	Count	Delta
Alphabets, Symbols	39,782	289
Han (URO)	20,902	
Han (URO Extension)	90	
Han Extension A	6,592	
Han Extension B	42,720	
Han Extension C	4,154	1
Han Extension D	222	
Han Extension E	5,762	
Han Extension F	7,473	
Han Extension G	4,939	
Han Extension H	4,192	4,192
Han Compatibility	1,014	
Subtotal Han	98,060	4,193

Hangul Syllables	11,172	
Graphic Characters	149,014	4,482
Format Characters	172	7
Graphic + Format	149,186	4,489
Controls	65	
Private Use	137,468	
Total Assigned	286,719	4,489
Surrogate Code Points	2,048	
Noncharacters	66	
Total Designated	288,833	4,489
Reserved Code Points	825,279	-4,489

Kodad teckenuppsättning (7)

decodeunicode – <https://vimeo.com/48858289>

- **Exempel:**
  - 0000..00FF *Som i ISO Latin-1*
  - 03D0..03D6 GREEK BETA SYMBOL..GREEK PI SYMBOL
  - 05B0..05B9 HEBREW POINT SHEVA..HEBREW POINT HOLAM
  - 0A01 GURMUKHI SIGN ADAK BINDI ਈਉਊਏਓਅੰਖਗਘਙ
  - 0EDC..0EDD LAO HO NO..LAO HO MO ຫາກ ທຳ ດັ່ງ
  - 2302..237A HOUSE..APL FUNCT. SYMBOL ALPHA ⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠
  - 2623 BIOHAZARD ⚠
  - 2E80..2E99 CJK RADICAL REPEAT..CJK RADICAL RAP
  - 33E0 IDEOGRAPHIC TELEGRAPH SYMBOL FOR DAY ONE
  - 1039F UGARITIC WORD DIVIDER

Räcker inte med 8 bitar – eller 16...

- Steg 4: *Character encoding form + character encoding scheme*
  - *Ungefär*: Hur representerar man dessa tal som *bytes* i en dator?

- ISO Latin-1:

- Tecken → värden 0-255, får plats i 1 byte
- Trivialt!

- **Unicode**: Exempelvis **UTF-32** – enkelt men ineffektivt

- Tecken → 32-bitars heltal, 4 bytes

- Räksmörgås → 00 00 00 **52** 00 00 00 **E4** 00 00 00 **6B**
00 00 00 **73** 00 00 00 **6D** 00 00 00 **F6** 00 00 00 **72**
00 00 00 **67** 00 00 00 **E5** 00 00 00 **73**

Teckenkodning (2)

- Ett av flera alternativ: **UTF-8**

- **Variérande antal bytes** per tecken!

- Räksmörgås → 72 c3 a4 6b 73 6d c3 b6 72 67 c3 a5 73 (hexadecimalt)
  - 13 bytes
  - Ganska effektivt för engelska och liknande språk
- I ISO Latin-1 skulle dessa 13 bytes betyda "rÃœksmÃ¶rgÃ¶s"
  - 72 → r
  - c3 → Ã
  - a4 → œ, ...

- Kodningschema:

- **Teckennummer** → **Lagring som bytes**
- 00000 - 0007F → **0xxxxxxx** (*samma som ASCII!*)
- 00080 - 007FF → **110xxxxx 10xxxxxx**
- 00800 - 0FFFF → **1110xxxx 10xxxxxx 10xxxxxx**
- 10000 - FFFFF → **11110xxx 10xxxxxx 10xxxxxx 10xxxxxx**

Informativt
bitmönster!

Börjar med 10 →
är en fortsättning
på ett tecken

Text i Java

Java skiljer på:

■ Tecken

- Exakt en symbol
- Inom apostrofer: 'x'
- Primitiv datatyp, char
  - 16 bitar,
  - Unicode-tecken 0–65535
  - `char c = 'x';`
  - `char c = 120; // c=='x', eftersom Unicodetecken #120 är ett 'x'.`

■ Strängar

- Noll eller flera symboler
- Inom citat: "Hello World"
- Objekttyp, String
- Teckenkodning: **UTF-16**
  - De flesta tecken → 1 char
  - Vissa tecken → 2 chars
- Varför UTF-16?
  - Dålig planering...
  - Java 1.0: Unicode 1.1.5, med 40,635 tecken – fick plats i 16 bitar

- Men kunde det inte räcka med 8 bitar ibland?
  - Fram till Java 8 (2014):
    - `private final char[] value; // UTF-16`
  - Från och med Java 9 (2017): 8-bitar **om** strängens tecken finns i ISO Latin-1
    - `private final byte[] value; // UTF-16 eller ISO Latin-1`
    - `private final byte coder;`
    - `static final byte LATIN1 = 0;`
    - `static final byte UTF16 = 1;`

Kunde ändras eftersom representationen var privat, inkapslad

- Har två strängar samma innehåll?
  - **equals(String other), equalsIgnoreCase(String other)**

== jämför pekare!

```
if (str == str2) {  
    // Jämför om det är samma objekt  
}
```

```
if (str.equals(str2)) {  
    // Jämför om strängarna innehåller samma tecken  
}
```



```
>>> x = "a"  
>>> "aa" is x * 2  
False  
>>> "aa" == x * 2  
True
```

- **compareTo(String other), compareToIgnoreCase(String other)**
  - -1 om **this** ska vara före **other**, 0 om lika, 1 om **this** ska vara efter **other**
  - Jämför enligt Unicode-ordning:
...ABCD...XYZ[\]^...;¡£¤¥...¾¿ÀÁÂÃÄÅÆÇÈ...ÔÕÖ×ØÙ...ĀĄ...ŔŖ...Ж...پ...

Se även: `java.text.Collator`
Sortering enligt *specifika språk* (svenska: ...XYZÅÄÖ)

Textformatting

Formattering 1: Object → String

- Varje objekt har en strängrepresentation

- Exempel:

- **public class** Circle {
    private double x, y, r;
    private Circle(**double** x, **double** y, **double** r) {
        this.x = x; **this.y** = y; **this.r** = r;
    }
    public static void main(**String**[] args) {
        System.out.println(**new Circle**(2.0, 4.0, 5.0));
    }
}

- >> **java Circle**
Circle@a5e17120

**Metoden println(Object o)
anropar o.toString()**

**Circle har ingen egen toString()
→ använder standardimplementation
→ klassnamn + "@" + ett unikt ID**

Formattering 2: Object → String

- Implementera en egen toString()!

```
■ public class Circle {  
    ...  
    public String toString() {  
        return "Circle[" + x + ", " + y + ", " + r + "];  
    }  
    ...  
}
```

Här adderas strängar –
men ett String-objekt är
immutable (oföränderligt)!

Gäller även Python...

```
■ >> java Circle  
Circle[2.0, 4.0, 5.0]
```

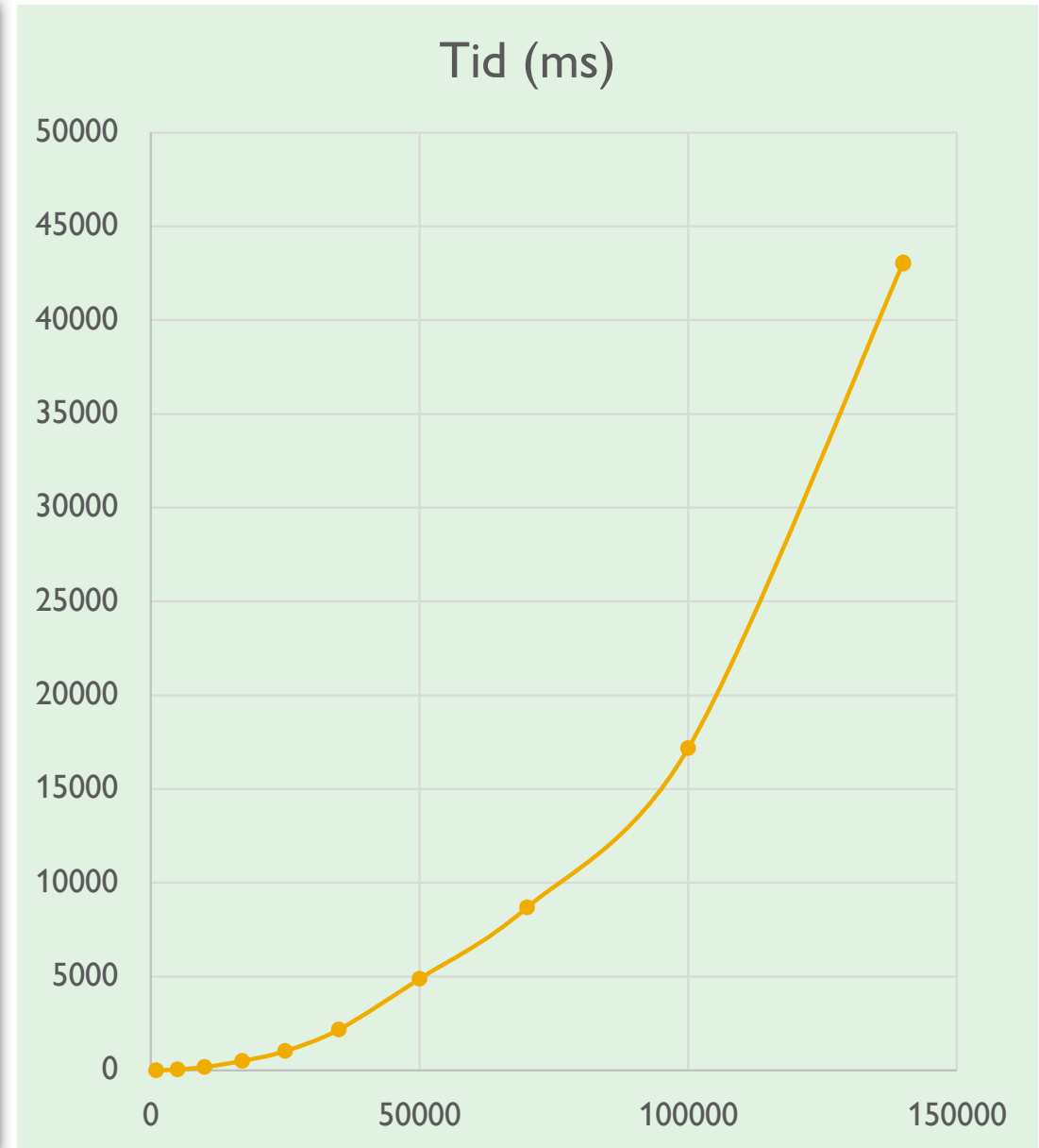

Formattering 4: Strängkonkatenering

- Vad händer om man gör detta?

```
public class ArrayList {  
    private Object[] elements;  
    private int size;  
    // ...  
  
    public String toString() {  
        String res = "";  
        for (int i = 0; i < size; i++) {  
            res = res + elements[i].toString();  
            res = res + ", ";  
        }  
        return res;  
    }  
}
```


Formattering 5: Strängkonkatenering

- Konkatenering kan bli ineffektivt -- *tidskomplexitet...*

```
public class ArrayList {  
    private Object[] elements;  
    private int size;  
    // ...  
    public String toString() {  
        String res = "";  
        for (int i = 0; i < size; i++) {  
            res = res + elements[i].toString();  
            res = res + ", ";  
        }  
        return res;  
    }  
}
```

Vi kan ju inte
ändra en
sträng – så vad
händer här?

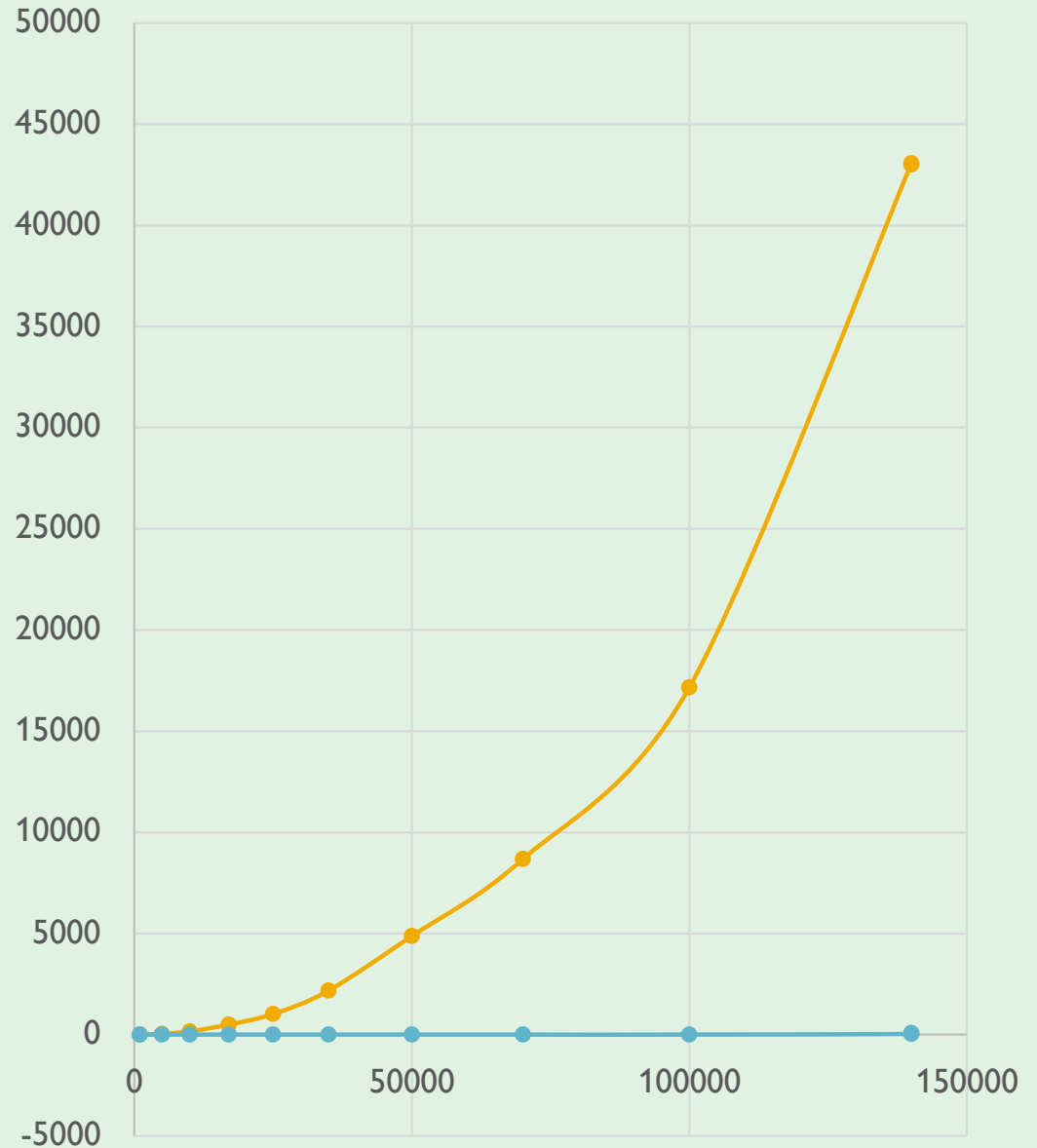
Kopiera alla tecken till en ny StringBuilder
Lägg till några tecken på slutet
Kopiera till en ny String
Sätt om res-pekaren
Släng StringBuilder + gammal String

```
public class ArrayList {  
    private Object[] elements;  
    private int size;  
    // ...  
    public String toString() {  
        String res = "";  
        for (int i = 0; i < size; i++) {  
            StringBuilder buf = new ...();  
            buf.append(res);  
            buf.append(elements[i].toString());  
            res = buf.toString();  
            StringBuilder buf2 = new ...();  
            buf2.append(res);  
            buf2.append(", ");  
            res = buf2.toString();  
        }  
        ...  
    }  
}
```

Formattering 6: Strängkonkatenering

- Lösning: Använd **StringBuilder** själv (i loopar/liknande)!

```
public class ArrayList {  
    private Object[] elements;  
    private int size;  
    ...  
    public String toString() {  
        StringBuilder buf = new ...();  
        for (int i = 0; i < size; i++) {  
            buf.append(elements[i]);  
            buf.append(" ");  
        }  
        return buf.toString();  
    }  
}
```


Formattering 6: Detaljerad kontroll

- För mer detaljerad kontroll (överkurs):
  - Se **String.format()** – liknar **printf()** i C/C++

```
String s1 = String.format("Hello, %s! You are %d years old.\n",  
                           person.name, person.age);
```

```
// Minst 30, högst 40 tecken (utfyllt med mellanslag)  
String s2 = String.format("Hello, %30.40s!\n", person.name);
```